

Fiatal műszakiak és közgazdászok tanácskozása

A szakmunkástanulói és ifjúmunkásnapok megyei rendezvénysorozatának egyik leghasznosabb és legkiemelkedőbb eseménye volt Szegeden, az ATIVIZIG tanácskozási napokban a napokban megírtott fiatal műszakiak és közgazdászok tapasztalás- és tanácskozási napjának megvalósítása. A szervezők nem véletlenül jelölték ki a házigazdapszóra az Alsóiszávi-déki Vízügyi Igazgatóságot: általános vélemény, hogy az ott folyó FMKT-munka éveket óta a legeredményesebb és a legszervezettebb Csongrád megyében. A tanácskozáson 13 szegedi vállalat, intézmény, valamint a HÓDIKÖT és a Vizgazdálkodási Tudományos Intézet fiatal szakembereinek képviselői vettek részt.

A vendéglátók bemutatják hat éve alakult FMKT-szervezetüket, melynek kezdeti fogva alapvető célja, hogy mozgósítson minden fiatal szakembert: KISZ-tagot és KISZ-en kívüli egyaránt. A nagy újtási kedv, a különböző pályázatok való eredményes szereplése jelzik, hogy a pályázatok mérnökök igénylik ezt a szervezetet, képességeik kibontakoztatásának új, sajátos formáját. Az elmúlt évek során számtalan kezdeményezés, hasznos ötlet indult el az ATIVIZIG FMKT-szervezetétől. A kölcsönös tájékoztatás érdekében együttműködési szerződést kötöttek a szolnoki vízügyi igazgatósággal, a budapesti Vizgazdálkodási Tudományos Intézettel. Megismerkednek egymás díjnyertes pályamunkáival, üzemeltetési tapasztalataikat megosztják.

A hozzászólásokból kitudt, hogy nem minden vállalatnál működik olyan eredményesen az FMKT, mint az ATIVIZIG-nél. Sok helyütt sem a gazdasági helyzet, sem a KISZ nem ismert még föl a mozgalom jelentőségét. Lukács Árpád, a DEMÁSZ képviselője például arról beszélt, hogy hiábavaló volt a Magyar Elektrotechnikai Egyesület Csongrád megyei csoportjával közös kezdeményezett pályázati felhívásuk: az igazgatóknak címzett körlevél valahol elsikkadt, valószínűleg el sem jutott a helyi FMKT-szervezetekhez.

Simon Oszkár, a KSZV fiatal mérnökeinek szószólójaként fölvetette, hogy az FMKT korhatárát célszerűbb lenne az eddigi 30 helyett 35 évre kiterjeszteni. Javaslatát azzal indokolta, hogy az egyetemeken, főiskolákon kikérülő szakembereknek néhány éves gyakorlati tapasztalatra van szükségük, hogy valóban alkotó módon munkába lendülhessenek. Márpedig, ha erre gondolunk, csupán egy-két évük marad az FMKT-ba való bekapcsolódásra.

Dozsa Ferenc elmondta: a kábelgyáriak sokáig hátrányt éreztek annak, hogy vállalatuk budapesti központú. A pályaművek elbírálása a központban történt, ahol nem ismerhették a helyi sajátosságokat, ezért az értékelésnél általános érdekeket vettek figyelembe. Évről évre visszatérő gond még, hogy a pályázati kiírások későn születnek meg.

Tóth András arról beszélt, hogy a textilművekben nagyon kevés a fiatal mérnök. Sokan levelező tagozaton végzik az egyetemet, s mire diploma kerül a kezükbe, betöltik a harmincadik életévüket. Viszont szívesen részt vennének az FMKT-mozgalomban „idősebb fejfel” is. Tóth András javasolta továbbá, hogy a Szegeden dolgozó 22 FMKT-szervezet ne zárkózzon be saját gyárában, vállalatának falai közé; ismerkedjenek meg egymással.

Horváth Zoltánnak, az ATIVIZIG mérnökeinek véleménye szerint az FMKT nemcsak pályamunkák elkészítéséből áll. Az elképzelések túlzottan pályázatcentrikusak, és sokan mereven kezelik az FMKT korhatárára vonatkozó szabályzatokat. A KISZ KB legutóbbi módszertani útmutatójában az áll, hogy az FMKT-szervezetek tevékenységüket elsősorban a 30 éven aluli fiatal műszakiak és közgazdászok körében fejtsék ki, de támaszkodjanak az idősebbekre is.

Koczor György, a Szegedi Tervező Vállalat képviselője hangsúlyozta, hogy jó néhány vállalatnál szemléletváltozásra lenne szükség: rossz módszer, ha az FMKT jelentőségét abban nyilvánul meg, hogy pályamunka készült el, hanem a pályamunkák minőségét az újítások száma. Az FMKT-szervezetek a vállalati érdekek figyelembevételével, a valóban hasznos, alkotómunkát tekintik feladatuknak.

Cseh Ferenc, a városi KISZ-bizottság munkatársa ígéretet tett arra, hogy az elhangzott javaslatokat, véleményeket továbbítani fogja a KISZ KB-nak annak reményében, hogy nem maradnak visszhang nélkül.

Zárszóként álljon itt egy részlet dr. Simády Bélának, az ATIVIZIG igazgatójának hozzászólásából:

— Nagy szükségünk van a friss diplomásokra, a fiatalok alkotóképességére. Igazgatóságunk támogatja a kezdő szakembereket, s ez a támogatás, mint szellemi termék, jócskán meg is térül. Mit várunk az FMKT-től? A modern technika, az új módszerek bevezetését, a közgazdasági szemlélet érvényesítését a „szakmai vaktság” elleni harcot. Szerepek a fiatalokkal együtt dolgozni, mert csinálás, szókimondások, ha kell, mernek vitatkozni. S az alkotó vita a fejlődés előrevívője.

Elutazott az NSZEP küldöttsége

Szombaton elutazott Budapestre a Német Szocialista Egységpárt pártmunkásküldöttsége, amely a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottságának meghívására Horst Wambutt-tal, a KB alapanyagipari osztályának vezetőjével az élen október 30. és november 4-e között látogatást tett hazánkban.

A könyvtárosok híradója

A könyvtárak „a szocialista tudatformálásban, az ifjúság világnézetének alakításában és műveltségének fejlesztésében, a szocialista kultúra értékeinek terjesztésében fontos köznevelődési és ideológiai-politikai szerepet töltenek be” — írja Förgő István, a Magyar Könyvtárosok és Könyvtárosok Társaságának elnöke a „Könyvtárak társadalompolitikai szerepét elemző cikkében, amely a Csongrád megyei könyvtárosok most megjelent új számában olvasható. Tulajdonképpen a téma köznevelődési funkciójáról van szó a fűzet több más írásában, így például a könyvtári praktikum és esztétikum mibenlétét, hatását taglaló jegyzetben vagy azokban a válaszokban, amelyeket közéleti tanácsok elnökei adtak a szerkesztő, dr. Hajdú Géza körkérésére: milyennek látják közösségük kulturális életét? A megyei könyvtárosainak híradója ebben a számban közli a nyári olvasótáborokban szerzett tapasztalatokról az összefoglalókat, valamint fényképes beszámolókat a vásárhelyi gyerekkönyvtárban tartott „Óvodások hetei”-ről. Fejér, Szolnok, Tolna és Vas megye egy-egy könyvtáráról szolgál információkkal „A más portája” rovat és nagyon gazdag a közművelődési események feltevéseit. „Kronika” rovat.

Közművelődés a Kenderben

„Nincs még gyakorlatunk ebben” — mondta mentegőtőzve a vezérigazgató, Tóth László.

Akkor most örülünk, vagy ne örülünk, tokolodott a kérdés. Mert beszélünk, tesszünk is mindarról és mindazért, amit az agyonhasznált „munkásművelődés” vezérszóval szokás jelezni, főként, amióta közművelődési pártlatározat, meg törvény is készült. De a szűkebb pártlatában olyan meghatározó jelentőségű vállalatnál, mint a Kenderfő- és Szövőipari, most született meg az első széles ívű áttekintés. Legelőször annyit mondjunk tehát, hogy késett kissé ez a paksaméta (amely a következő címet viseli: „Beszámoló a Kenderfő- és Szövőipari Vállalat dolgozóinak művelődési helyzetéről, a közművelődés terén elért eredményekről és feladatokról”), vagy örüljünk: megvan végre?

1.

Erre hajlunk, hisz az összefüggő lapokon, ha a járatlanság miatt kissé általános, kevéssé árnyaltan, de mégiscsak helyzetfelmérés találtatott, és a gyakorlatlan fogalmazásokon is átsült az ösztönös, a szókimondás, a továbbhaladás igénye. De a beszámoló pusztá léte (függetlenül a tartalmától) is azt jelenti, hogy egy nagyvállalat vezetői, élükön a vezérigazgatóval, „törődnek a témával”. Nem olyan távoli emlékeink szerint: ez korántsem volt így! Manapság meg átfogó művelődési helyzetkép egyszerűen nélkülözhetetlen, ha bármely vállalat életképes akar maradni.

2.

Mindazok pedig, akik részt vettek a megyei közművelődési bizottság legutóbbi, a KSZV-hez „kihelyezett” ülésén — végtére egészen konkrét és alapos áttekintést kaptak az imént citált címben foglaltakról. Mert valamely írásos beszámoló azért van, hogy szíval lehessen kiegészíteni — mondhatnánk roszmájában, de menti ezúttal a gyárakat ama „gyakorlatlanság”, amely korántsem holmi személyes mulasztás-

karbantartásul. Pedig valódi műszerészek kellenének, technikusok is, üzemmérnökök is, méghozzá gyorsan, mert rengeteg pénz forog kockán. Csakhogy a szakközépiskolák végzősei nem kapnak ugyebár technikai minősítést, ezt csak a felnőttképzésben, munka melletti két évben szerzethetik meg. Mármint: a 18 éves épphogy munkába áll, elviszik katonának. A középiskola után négy évvel veselkedik neki a technikus vizsgának — ha van hozzá kitartása.

Mondjunk ennyit a tanulásról? Akkor még egy szót sem szövelünk a létszámhiányról, ami persze nehezíti a vállalat egészé alatt folytatott különféle tanulásokat; a nők nagy számáról (a munkavállalók 65 százaléka!), ami ugyancsak, hisz hol gyerekek vannak, hol a gyárban, de munka után kénytelenül otthon, a konyhában, a piacon, a patolyokban stb.; a bejárókról, akiknek egyszerűen az idejükből nem futja tanulásra-művelődésre; a munkásszállás lakóiról, akiket új helyre szeretnének majd költöztetni, hogy férjenek az ipari tanuló is — kötdőjenek a gyárhoz, ottragadjanak, ahol tanították őket.

3.

Beszéljünk akkor az általános műveltségi szintről? A közműveltség emeléseinek teteléről? Mert vannak. Bárha itt sem vitatja senki, a szak-képzettség; a kályha. Mindenesetre példászerű, hogy a KSZV gyáraiban építik a brigádmozgalomra a „közművelődési mozgalom”. Már itt is a művelődési bizottság a koordinátor, tehát szervezettek, hatékonyabbak, olajozottabbak a műveltségtervezési folyamatok, mint korábban. Megkezdtek az „adatgyűjtést” az egyes üzemi részlegekből, vagyis látni fogják rövidesen, hogy egészen biztosan és konkrétan: kik, hol, miképpen igénylik a művelődést ilyen, olyan, amolyan alkalmai? Vagy, ha nem igénylik, mi módon készíthetők erre? „Kétdolalu szerződés”-ekben rögzítik: mit vállal egy-egy brigád, hogy megfeleljen a hármas követelménynek, és mit a vállalat — a megajánlás valóra váltásának feltételeit biztosítva. Azok a bizonyos kulturális vállalatok föltétlenül egyenértékűek a többivel, és nagyon igyekeznek, hogy a tanulmányokat értékeljék. A szakszervezet sok színház- és mozibérletet megvesz, oszt ingyen, a két önálló könyvtár kimutatásaiban irigylésre méltóak a számok, három képzőművész szinte mindennapos, így hát már nem is vendég az üzemben. A múzeummal a jutagyr tart élénk „barátságot”, a vidéki gyárak némelyike hasznos összejövendőségekben él a helyi művelődési házakkal; meg az ismeretterjesztés, van klubélet, előadók egyetemi előadások, vállalati buszjáratják az országot a dolgozókat, vetélkednek, sportolnak. És még nem szövelünk a politikai oktatásokról, az általános üzemtörténeti kiállításokról, azokról az alkalmakról, amikor nevelői tudatossággal beszélnek a változó életmód dolgairól — mindenkinél. Sorolhatnánk a tárgyi feltételeket, talán nem jobbak, nem rosszabbak, mint más- hol; azt viszont mondhatjuk meg, biztosan könnyen lehetne segíteni a vállalat egyik gondjait: hozzáértő emberek hiányában maradtak „fel nélkül”, és „múltak ki” öntetve a művelődési csoportok, így most szűkebb körűk, éke- tük, zene-terjesztők várják az irányítói jó szót.

Mi pedig reméljük a kenderfő- és szövőipari vállalat művelődési helyzetképét egyre több gyárból. Hogy oszlohszon a homály a szó körül: munkásművelődés; hogy ki- ki láthassa a tartalmát.

T. L.

Sulyok Erzsébet

A szabadkai színház vendégjátéka

Út a paradicsomba

Nagy fába vágta a fejszét a Szabadkai Népszínház magyar társulata, amikor a 85 éves világhírű horvát író, Miroslav Krleža Tücsök a víz- és esés alatt című elbeszéléseinek dramatisztai változatát színpadra állította. A feladat nagyrészt meghaladta az együttes lehetőségeit. Az *Út a paradicsomba* fél siker.

A kétrészes dráma egy első világháborút megjárt prozator csoport vizióiban teszi fel az emberi felelősség, az emberi kapcsolatok, az emberi torzulások kérdéseit. Az író személyes tapasztalataiból, frontélményeiből merítette az alapképletet: a há-

borús évek olyan nyomokat hagynak az emberekben, melyeknek rémképei évek múlva is metelyezik tudatát, máshoz való viszonyát. Ez a kétség — a jelenidejűség és a múlt csapongó képeinek fölillantásai — inkább a film műfajához állnak közel, mint a színpadhoz, ahol ezek a váltások önatatlanul hosszúak, nehézkesek, s a színpad átrendezése, a sötétben folvó sürgés-forgás az élmény teljessége és folyamatossága ellen hat. Ráadásul Krleža ezt az egyéni, kaotikus állapotot emberiségmértetűvé növeszti az által, hogy kitágítja a horizontot, megidézi a múlt jeles alakjait is. Olyan összetett műfajt teremt, ahol a komoly, felelős mondanivaló realitása és a vizió fantasz- tikuma egyre fokozódó halál- áncá válik, s a végső kisé- sengese „a fajvesztéssel ember hangja egy operettben” — a szürrealis elemekkel fű- zerezett groteszk. A szer- kezett lavarára, a belső aránytelítők, a túlbur- iánzó külsőleleges elemek (fűtőgyertya, robbanó petár- dák, zenekarok stb.) a lát- vány felé odorzják a mon- dani- való felkiáltójele egyenesed- nett kérdéseit; a főszereplő- ből passzív epizodista, tévő- va szemlélődő lesz (az előad- ás legerőteljesebb és szinte ön- álló drámai lehetőséget hoz-

dozó jelenete Bernardo és Orlando kettőse, a „tücsök- hang a vízedében” jelképes konfliktusa).

Jó ismerősként üdvözölhet- tük a szabadkaiakat Szegeden. Ismerősünk a szerző, a kiváló író, elbeszélő, költő, drámaíró és esszéista. Akinek *Golgota* című drámáját né- hány éve láthattuk a szegedi deszkákon. Ismerős a rendező, ifj. Szabó István, aki az elmúlt évadban *Fedea* és *Zsákmacskáját* rendezte Szegeden, s ismerős az együt- tes, akiknek főbbek között Shakespeare *Rómeó és Júlia*, Remenyik Zsigmond: *Bűbös úrék mindenkinél tartoznak*, legutóbb pedig Molière *Tar- tuffe* előadását láthatta az it- teni közönség. Ifj. Szabó Ist- ván rendező most nem tudott megbirkózni a feladattal, már maga az irodalmi nyersanyag is ellenállt a színpadra állít- tásnak, a rendezői ötletek csupán látványos petárdák- ra aradtak. A szerzők közül *Korica* Miklós, *Orlando* Péter, *Majros* Kati, *Moravcsik* János, *Garbó* és *Bata* Ferenc hatós szerepben volt leginkább megemléző. A fő- szerepet alakító *Barács* Zoltán nem tudott aronosi- mi Bernardo figuráival, hamis dikciója és iskolás játéka a felsikított alaknál is halvá- nyabbra sikerült.

Kikötői jubileum

Közép-Európa akkori leg- jobban felszerelt dunai kikötőjét, a budapesti vármentes kikötőt 1928. október 20-án adták át a forgalomnak. A jubileum alkalnából szombaton ünnepséget tartottak a nemzetközi vízszállításban még ma is fontos szerepet játszó csepeli kikötőben, ahol egyúttal 80 millió forintot be- ruházzal épült szociális kombinátot avattak.

Magyar — csehszlovák pénzügyi megbeszélések

Hivatalos baráti látogató- sán hazánkban tartózkodó- t — *Faluvégi La*, os pénzügy- miniszter meghívására — *Leopold Lér*, a Csehszlovák Szocialista Köztársaság pénzügy- minisztere.

A tárgyalások során átte- kintették az országaink kö- zötti gazdasági kapcsolatokat, megbeszéléseket folytattak

időszerű pénzügyi kérdése- ről.

Leopold Lér fogadta *Mar- jai József*, a Minisztertanács elnökhelyettese. A találkozá- sán jelen volt *dr. Václav Mora- vec*, a Csehszlovák Szocialista Köztársaság budapesti nagy- követe.

A csehszlovák pénzügyi- miniszter szombaton elutazott hazánkba. (MTI)